Lp Signe Riisalo
Riigikogu sotsiaalkomisjon

04.11.2026

**Eesti Arstide Liidu arvamus 1000 SE (tegevuslubade ja registreeringute muudatused)**

Avaldame arvamust eelnõu punkti 14 kohta, millega reguleeritakse tervishoiutöötaja registreeringu kehtetuks tunnistamist või peatamist Terviseameti poolt juhul, kui tervishoiutöötaja ei ole täitnud Terviseameti ettekirjutust või rikub süstemaatiliselt või olulisel määral kutse- või erialal tegutsemise nõudeid või kaldub ilma meditsiiniliselt põhjendatud aluseta kõrvale üldtunnustatud kutse- või erialasest praktikast ning sellest tuleneb oluline või vahetu oht patsiendi ohutusele või tervishoiuteenuse kvaliteedile.

Andsime sama sisuga arvamuse ka Sotsiaalministeeriumile juulis 2026 (lisatud).

**Leiame, et tegemist on oluliste muudatustega, mis vajavad sisulist arutelu, esitatud muudatused annavad ametnikele otsustusõiguse, mis ei vasta nende pädevusele, seetõttu ei saa me eelnõu punkti 14 (TTKS § $32^1$ muudatused) täies mahus kooskõlastada.**

Oleme nõus, et peaks olema võimalik arsti registreeringut peatada, kui ta ohustab patsiente sobimatute ravimeetodite kasutamise, terviseseseisundi, puuduliku erialase pädevuse tõttu või muudel põhjustel. **Kuid selle hindamine peab toimuma selgete kriteeriumite alusel ja pädevate isikute poolt.** Ei saa nõustuda sätetega, mis annavad otsustusõiguse selgelt Terviseametile, kus vastav pädevus puudub. Meditsiinilise tegevuse sisu peavad hindama pädevad erialaasjatundjad.

**Märkused ja ettepanekud:**

1. TTKS § $32^1$ lõiked 1 – 5 soovitakse sõnastada järgmiselt:

*(1) Terviseamet võib peatada tervishoiutöötaja registreeringu tervishoiukorralduse infosüsteemis järgmistel alustel:*
*1) tervishoiutöötaja ei ole täitnud Terviseameti ettekirjutust;*
*2) tervishoiutöötaja rikub süstemaatiliselt või olulisel määral kutse- või erialal tegutsemise nõudeid ning sellest tuleneb oluline või vahetu oht patsiendile või tervishoiuteenuse kvaliteedile;*
*3) tervishoiutöötaja kaldub ilma meditsiiniliselt põhjendatud aluseta kõrvale üldtunnustatud kutse- või erialasest praktikast ning sellest tuleneb oluline või vahetu oht patsiendile või tervishoiuteenuse kvaliteedile.*
*(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 ja 3 nimetatud asjaolude hindamisel kaasab Terviseamet **vajadusel** sõltumatu erialaeksperdi, tervishoiutöötajate väljaõpet korraldava õppeasutuse või asjaomase erialaühenduse.*
*(3) Enne registreeringu peatamist teeb Terviseamet tervishoiutöötajale ettekirjutuse rikkumise lõpetamiseks või kutse- ja erialase pädevuse taastamiseks, sealhulgas võib ta kohustada teda läbima täienduskoolitust, ning määrab selle täitmiseks tähtaja. Täienduskoolituse vajadus ja ulatus määratakse kindlaks, lähtudes tuvastatud puudusest ning **vajaduse korral** erialaeksperdi või asjaomase õppeasutuse hinnangust. Ettekirjutuse täitmise kulud kannab tervishoiutöötaja.*
*(4) Kui tervishoiutöötaja ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ettekirjutust määratud tähtaja jooksul, peatab Terviseamet registreeringu.*
*(5) Terviseamet võib peatada registreeringu ilma käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ettekirjutust tegemata, kui rikkumise laadi, ulatuse või korduvuse tõttu tekib vahetu või oluline oht patsiendile või tervishoiuteenuse kvaliteedile.*

TTKS § $32^1$ lõike 1 sõnastusest tulenevalt on tervishoiutöötaja registreeringu peatamine kaalutlusotsus. Kaalutlusotsuse tegemisel peab otsuse tegija hindama kõiki asjas tähtsust omavaid asjaolusid: kas tervishoiutöötaja rikub süstemaatiliselt või olulisel määral kutse- või erialal tegutsemise nõudeid või kaldub ilma meditsiiniliselt põhjendatud aluseta kõrvale üldtunnustatud kutse- või erialasest praktikast ning kas sellest tuleneb oluline või vahetu oht patsiendi ohutusele või tervishoiuteenuse kvaliteedile.
Seega peab Terviseamet registreeringu peatamiseks andma sisulise hinnangu tervishoiutöötaja tegevusele.
Lõike 2 kohaselt kaasab Terviseamet asjaolude hindamisel vajadusel sõltumatu erialaeksperdi, tervishoiutöötajate väljaõpet korraldava õppeasutuse või asjaomase erialaühenduse, kuid eelnõu ei kohusta eksperte kaasama. Samuti pole arusaadav, milliste kriteeriumite alusel Terviseamet otsustab, kas selline vajadus on või ei ole.
Teeme ettepaneku kehtestada Terviseametile kohustus kaasata asjaolude hindamisel eriala asjatundjaid vastavalt hinnatava tervishoiutöötaja kutsele ja erialale.

2. TTKS § $32^1$ lõike 3 järgi teeb Terviseamet enne registreeringu peatamist tervishoiutöötajale ettekirjutuse rikkumise lõpetamiseks või kutse- ja erialase pädevuse taastamiseks, sealhulgas võib kohustada läbima täienduskoolituse, ning määrab selle täitmiseks tähtaja.
Lõike 5 kohaselt võib Terviseamet peatada registreeringu ilma käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ettekirjutust tegemata, kui rikkumise laad, ulatus või korduvus kujutab endast vahetut olulist ohtu patsiendi ohutusele või tervishoiuteenuse kvaliteedile.

Leiame, et Terviseametil puudub pädevus määrata, mida on vaja teha tervishoiutöötaja kutse-või erialase pädevuse taastamiseks ja millise täienduskoolituse ta peaks läbima.
Lõike 5 sõnastusest tulenevalt on ettekirjutuse tegemata jätmine kaalutlusotsus. Kaalutlusotsuse tegemisel peab otsuse tegija hindama kõiki asjas tähtsust omavaid asjaolusid: kas rikkumise laad, ulatus või korduvus kujutab endast vahetut olulist ohtu patsiendi ohutusele või tervishoiuteenuse kvaliteedile. Seega peab Terviseamet ettekirjutuse tegemata jätmisel andma sisulise hinnangu tervishoiutöötaja tegevusele.
Teeme ettepaneku kehtestada Terviseametile kohustus kaasata eriala asjatundjaid sellise ettekirjutuse tegemisel või tegemata jätmisel.

3. Eelnõu sätestab § $32^1$ lõikes 1 alused registreeringu peatamiseks. Ettekirjutuse täitmata jätmine on § $32^1$ lg1 p 1 järgi eraldiseisvaks aluseks registreeringu peatamiseks. Lõiked 2–5 täpsustavad registreeringu peatamise korda § $32^1$ lg 1 p 2 sätestatud alusel. Sellest saab järeldada, et ettekirjutusi, mille täitmata jätmisel võib registreeringu peatada, võidakse teha ka asjaoludel, mis ei ole hõlmatud § $32^1$ lg 1 punktidega 2 ja 3.
Leiame, et ei ole põhjendatud nõuda registreeringu peatamise lõpetamiseks tervishoiutöötaja teooria- ja praktikaeksami sooritamist kõikidel juhtudel, kui tervishoiutöötaja registreering on peatatud § $32^1$ lg 1 p 1 alusel (Terviseameti ettekirjutuse täitmata jätmise tõttu).

Eelnõu muudatusettepanek:

1) TTKSi § $32^1$ lõikest 2 jätta välja sõna „vajadusel“ ja lõikest 3 sõnad „vajaduse korral.

**Selle lõike rakendamiseks tuleb kehtestada rakendusaktiga selge regulatsioon, kes ja milliste kriteeriumite alusel annab sisulise hinnangu tervishoiutöötaja erialasele tegevusele.**

Soovime olla kaasatud eelnõu edasises menetluses ja võimalusel osaleda selle arutelus sotsiaalkomisjoni istungil.

Lugupidamisega

*allkirjastatud digitaalselt*

Katrin Rehemaa
Eesti Arstide Liidu tegevjuht